

Rønholt (KF):

Landbrugsministeren bygger sin redegørelse på betænkningen »En fremtidig landbrugs politik« af november 1983, som på en glimrende måde beskriver sammenhæng og årsager vedrørende landbrugets udvikling siden 1977. Betænkningen fra 1977 beskrev vilkårene og mulighederne for en øget animalsk produktion. Det blev allerede dengang påpeget, at den største hindring for investeringsfremme var et højt renteniveau. Landbruget fulgte opfordringerne op med store investeringer – tilskyndet af politikere og deres egne erhvervsorganisationer med få undtagelser.

Resultatet er, at landbruget i dag står med et tidssvarende produktionsapparat, hvilket i høj grad har medvirket til, at betalingsbalancunderskuddet ikke blev større. Imidlertid har en række forhold, navnlig efter 1978, påvirket landbruget i ugunstig retning. Landbrugets bytteforhold forringedes væsentligst i perioden 1978–1981, hvor salgspriserne steg med 25 pct., mens priserne på rå- og hjælpestoffer steg med godt 40 pct. og erhvervets renteudgifter samtidig fordobledes. Denne udvikling var i høj grad resultatet af socialdemokratiets uansvarlige økonomiske politik. En inflatorisk politik har aldrig givet landbruget dækning for øgede udgifter. Når der til kommer, at den politik fik renten til at udvikle sig til skyhøjder, er det ikke mærkeligt, at et erhverv, som er så kapitalkrævende og har så langsom en kapitalomsætningshastighed, bliver ramt så hårdt.

Selv om mange af disse også af socialdemokratiet erkendte vanskeligheder blev søgt afhjulpnet med en række selektive støtteordninger, har landbruget ikke kunnet investere eller producere sig ud af krisen. Udvalget peger direkte i sin betænkning på, at det ikke er rentabelt at investere i ny animalsk produktion, medmindre man besidder en stor egenkapital eller en i forvejen stor indkomst, der sikrer udnyttelsen af afskrivningsmulighederne og derigennem skaber den afgørende mulighed for konsolidering.

Det konservative folkeparti er enigt med udvalget i, at landbruget ikke kan forbedre sine indkomstforhold alene gennem prisstigninger; dertil er prognoserne for prisudviklingen for pessimistiske. Der skal også arbejdes på at mindske det generelle omkostnings-

niveau og ressourceforbruget pr. produceret enhed på den enkelte bedrift og således på fortløbende at forbedre aktiviteten og ikke mindst konkurrenceevnen.

Bedre styring af produktionsprocesserne ved overgang til bedre produktionssystemer og ved investering i nye tekniske anlæg er ifølge udvalget en farbar vej. Tilpasningen i produktionsplanen, der sigter på en mere effektiv udnyttelse af areal, stalde, lagre, maskiner og arbejdskraft, vil ofte være rentabel og kan ofte foretages for beskedne investeringer.

Udvalget har draget nogle sammenligninger mellem hollandsk og dansk landbrug og gør gældende, at dansk landbrug i en periode var ved at sakke agterud i produktionseffektivitet, men at afstanden på det seneste igen er formindsket; men når det drejer sig om konkurrenceevne, er undersøgelsen faldet ud til fordel for hollandsk landbrug, ikke mindst fordi dets omkostninger ikke er steget i samme takt som omkostningerne i Danmark.

Med større investeringer på den enkelte bedrift følger øget erhvervsrisiko, en risiko, som ikke mindst kan imødegås med større egenkapital. Det er derfor af stor betydning, at landmanden kan foretage konsolidering til imødegåelse af udsving i priser, høstudbytte og sygdom i besætningerne. Samtidig må det tilstræbes, at landmænd og gartnere får mulighed for at foretage konsolidering på samme skattemæssige vilkår som andre fremstillings erhverv.

De store strukturændringer i landbruget, hvor nogle ekspanderer og andre inkrænker, medfører betydelige tilpasningsproblemer i den bestående landbrugssektor. En fortsættelse af det glidende generationsskifte vil løse en række væsentlige arbejdsmæssige og finansielle problemer. Kombinationen af selveje og forpagtning ved tilforpagtning af jord fra bedrifter under afvikling har også medvirket til at løse en række tilpasningsproblemer.

Strukturudviklingen har imidlertid nået et stadium, hvor der er opstået et betydeligt behov for en ændret jordfordeling til gavn for heltidsbedrifternes jordtilliggender og til sikring af tilstrækkeligt arealunderlag for husdyrbedrifterne.

Samtidig må der ske en afklaring af den jordpolitiske holdning til deltidslandmænd